

De tijd dringt

Auteur(s):

Hamel, J.

*De auteur is directeur van het Academisch Ziekenhuis Groningen.***Verschenen in:**

ESB, 84e jaargang, nr. 4211, pagina D6, 1 juli 1999

Rubriek:

Dossier De zorg ontregeld?

Trefwoord(en):**Dit artikel is een reactie op**

L.J. Gunning-Schepers en K. Stronks, [Stelsel- en keuzediscussie: onlosmakelijk met elkaar verbonden](#), *ESB-dossier*, 1 juli 1999, blz. D4-D8.

De auteurs schetsen een reëel beeld van de te verwachten ontwikkelingen. Wanneer niet wordt ingegrepen zal het eerst geschetste scenario (vershraling van de zorg) een voldongen feit zijn en automatisch overgaan in het tweede (commercialisering van de zorg). Nederland kent dan twee gezondheidszorgcircuits: de collectieve en de private sector. De laatste sector zal zondermeer hogere salarissen kunnen bieden. Met als gevolg dat de collectieve sector het in de concurrentie op de toch al krappe arbeidsmarkt zal afleggen en niet meer in staat zal zijn de zorg op een goed kwalitatief niveau te bieden.

Willen we deze scenario's voorkomen dan zullen keuzes in de zorg moeten worden gemaakt. In het artikel wordt daartoe het model van de WRR aangereikt (basispakket voor iedereen). Echter de praktijk van bijvoorbeeld de ontwikkelingsgeneeskunde-projecten, op basis waarvan besloten wordt of nieuwe medische toepassingen al dan niet in aanmerking komen voor opname in het verstrekkingenpakket, laat zien dat het vaak om moeilijke en langdurige trajecten gaat. Dat gaat eveneens op voor het onderzoek naar doelmatigheid, waarvan de resultaten pas op langere termijn zichtbaar zullen zijn. Daarvoor ontbreekt de tijd, want het risico dat de eerste twee scenario's op korte termijn opgeld doen is groot. Door nu stappen te zetten en bijvoorbeeld private initiatieven gereguleerd binnen de collectieve sector toe te staan kan het dreigende perspectief van twee soorten gezondheidszorgcircuits worden voorkomen.

Daarnaast kan een bredere discussie over de zorg worden gestart, die zich ondermeer richt op hoe het aanbod nu tot stand komt en hoe dit wordt gefinancierd. In de vorm waarin en de plaats en het moment waarop de zorg wordt geboden is inmiddels een palet aan mogelijkheden ontstaan. Daarin kunnen beperkingen worden gelegd, die ook als minder pijnlijk zullen worden ervaren. Door de meest goedkope vorm op te nemen in het basispakket is elke Nederlander voorzien van noodzakelijke zorg. Uiteraard blijft de keuzemogelijkheid voor de andere vormen bestaan, maar daarvoor zal men wel extra moeten betalen.

Ten tweede zal de discussie zich meer moeten toespitsen op de huidige en toekomstige inkomenssituatie. Zo is het ziekenfonds en het basispakket ingesteld voor mensen met onvoldoende inkomen. Hun aandeel is echter geringer geworden, terwijl de besluiten die over het pakket worden genomen nog steeds op iedereen van toepassing zijn. De aandacht zou dan ook veel meer moeten uitgaan naar degenen die de zorg niet kunnen betalen. Daartoe kan de wijziging die in de sociale woningbouw is gerealiseerd, waarbij de individuele huursubsidie een ieder een woning garandeert, als model kunnen dienen.

Tenslotte worden de organisatie van de zorg en de te onderscheiden verantwoordelijkheden nogal eens vergeten bij de discussies over het stelsel van de zorg. Op dit moment is niemand op heldere verantwoordelijkheden aan te spreken. Noch de overheid, noch de verzekeraars, noch de aanbieders en op dit gebied valt nog veel te winnen.

ESB-Dossier: De zorg ontregeld?

Inleiding

E.A. Bolhuis en F.J. Krapels, [Het speelveld van de gezondheidszorg](#)

Scenario's

L.J. Gunning-Schepers en K. Stronks, [Stelsel- en keuzediscussie: onlosmakelijk met elkaar verbonden](#)

J. Hamel, De tijd dringt

Bestuur

R. Bekker, [Met zorg besturen](#)

H. Simons, [De Haagse cockpit is overbelast](#)

Het zorgstelsel

F.T. Schut, [Schipperen tussen plan en markt](#)

P.L. Meurs, [Beleid en compromissen](#)

Solidariteit

J. Soeters, [Solidariteit onder Nederlanders...?](#)

J.A.C. van Ophem, [Begrensd solidariteit](#)

Blik vooruit

A.J.P. Schrijvers, [De Gezondheidszorg in 2020](#)

W. Groot, [Meer invloed van de consument; meer vraag](#)

Epiloog

H.A. Keuzenkamp, [Gezond blijven](#)